

BIERZMOWANIE (68) *sb n*

bierzmowanie (57), **birzmowanie** (8), **bierznowanie** (2), **birznowanie** (1); *bierzmowanie KrowObr, KuczbKat (17), SkarJedn, SkarŻyw (7), CzechEp (2), PudłFr, LatHar (4), WujNT (17); birzmowanie Murm, Mymer¹, BartBydg, WujJudConf; bierznowanie SeklKat (2); birzmowanie RejAp; bierzmowanie : birzmowanie WróbŻółt (1 : 1), WujJud (6 : 3).*

Oba e pochylone, o oraz a jasne.

sg N biérzmowanié (24); -é (1), -(e) (23). ◇ G biérzmowaniã (20). ◇ D biérzmowaniu (1). ◇ A biérzmowani(e) (5). ◇ I biérzmowaním (3). ◇ L biérzmowaniu (15).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (XVIII) – XVII w.

W Kościele katolickim i w Kościołach prawosławnych sakrament (namaszczenie krzyżem) udzielany ochrzczonym (resp. przyjmowany przez ochrzczonych) dla umocnienia ich w wierze; confirmatio Murm, Mymer¹, BartBydg, Cn (67) : Confirmatio. Byrzmowánye. Murm 130; Mymer¹ 7v; BartBydg 33b; Ítałość y mężność ktorąs mi dał przeciw pokuřam na birzmowaniu, Oto czwarte dobro. WróbŻółt H3v, H3; SeklKat Zv [2 r.]; RejAp 152; Ná Krzcíe człowiek ku boiowi przyimowan/ á ná Bierzmowaniu ku walce przyzbroiony bywa. KuczbKat 150, 150 [5 r.], 155 [6 r.]; Lecż máterya Sákrámentow [...] Íą pozwierzchne znáki/ ktore też y Elementámi zowiemy: iáko ná Krzcíe wodá/ ná Wiečerzy Pánfkíey chleb y wino/ ná Bierzmowaniu Krzyżmo. WujJud 162, 26 [2 r.], 159v, 165, 222v (7); WujJudConf 159; SkarŻyw 320 [2 r.], 354, 520; CzechEp 82, 363; LatHar ++8v, 346, 677 [2 r.]; A Tertullian Ítárodawny Doktor/ wÍzytkie ceremonie bierzmowánia wyráził temi Íłowy: Ciáło námázuiã /áby duřzã bylá pořwíęconá WujNT 429; Przetoż nie tylko bierzmowánie iákořmy wyřłzey przypomniaeli/ ále y kápłánÍtwo [...] rąk wkłádáním iest názwáne. WujNT 453, 429 marg, 441, 626, Xxxxx 2v, Bbbbbb 3v.

bierzmowanie kogo: Íáko Íie teřz to iesttze Ílerzey okázuie z wářzego bierzmowánia ludzi prořtych. KrowObr 84v.

Zwroty: »bierzmowanie dawać«: W Polu [řw. Bonifacyjusz] bierzmowánie nowym Chreřciánom dawać chćiał. SkarŻyw 519.

»imię przy biérzmowaniu dać«: Widząc dowćipne dziećię rodzicy: dáli go ArcybÍskupowi Máydeburřkiemu ná wychowánie/ ná imię Albertuřowi/ v ktorego ták był wdzięczny/ ířz mu řwe imię przy bierzmowaniu dał. SkarŻyw 352.

»da(wa)ć sakrament bierzmowania« (2): Páweł dáie Sákráment Bierzmowánia ábo potwierdzenia. WujNT 475 marg, Aaaaa 3v.

»mieć imię z bierzmowania«: Y przeto dwoie imię miał/ y z chrztu Woyciech/ y zbierzmowánia Adálbertus. SkarŻyw 352.

Zestawienia: »sakrament bierzmowania« (9): WujJud 159v; Ten Arcyhaeretyk [...] znał íř Apořtołowie przez wkłádanie rąk (to iest przez Sákráment bierzmowánia) y Íami dawáli Duchá S. y ná inne też moc wlewać mogli. WujNT 430, 337, 429, 475 marg, 762 [2 r.], Aaaaa 3v, Bbbbbb 3v. Cf »da(wa)ć sakrament bierzmowania«.

»řwiátoř bierzmowania; bierzmowania řwiátoř« (1: 1): Bierzmowánia řwiátoř ná czćzo przyjmowána być ma KuczbKat 155 marg, 150 marg.

Szereg: »bierzmowanie abo (albo, i) potwierdzenie, (potwierdzenie); potwierdzenie abo bierzmowanie« (7:3): *KuczKat* 155 [3 r.]; *WujJud* 159v [2 r.]; *SkarJedn* 346; wżákże to ieft pewna/ iż od fámych czáfow Apóstołfkich/ wierni iuż okrczeni/ przy potwierdzaniu ábo bierzmowaniu krzyżmem świętym ná czele bywáli pomázáni. *WujNT* 429, 429, 475 *marg* 762. *Cf* »da(wa)ć sakrament bierzmowania«.

Przen., żart. albo iron. Przybranie albo nadanie nowego imienia (1) : Muśi cię Pánie Pietrze ináčéy biérmowác. Lecz ielić Biérmowánié namniéy nie pómoże/ Iuż ták muśisz być wiłą ná wieki nieboże. *PudłFr* 30.

Synonim: potwierdzenie.

Cf BIERMANIE, **BIERZMOWAĆ**

BZ